

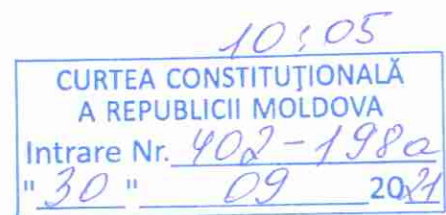
Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel.: (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375; e-mail: proc-gen@procuratura.md

30 septembrie 2021 nr. 1-1d/21 - 6520

Curtea Constituțională
a Republicii Moldova

S U P L I M E N T la sesizarea nr.198a/2021

Onorată Curte,

Prin sesizarea nr.198a/2021, depusă la data de 03.09.2021, a fost solicitată exercitarea **controlul constituționalității** unor norme din Legea nr.102 din 24.08.2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură (publicată în Monitotul Oficial nr.209-210 din 03.09.2021).

Pentru argumentarea neconstituționalității prevederilor criticate s-a invocat că acestea nu se conformează textului Constituției, precum și s-a susținut că prin încălcarea procedurii de adoptare a amendamentelor legislative contestate au fost grav afectate principiile statului de drept, astfel după cum este consacrat în art.1 alin.(3) din Legea Supremă.

Având în vedere importanța fundamentală a aspectelor deduse judecății instanței de jurisdicție constituțională (garanțiile mandatului constituțional al Procurorului General și funcționării Consiliului Superior al Procurorilor), reflectate în sesizarea nr.198a/2021, considerăm imperios să aducem în atenția Curții Constituționale argumente suplimentare, care confirmă ingerințele grave de substanță în raport cu independența instituțiilor de rang constituțional vizate, pe care le-a admis legiuitorul în procesul de elaborare a normelor criticate.

DESCRIEREA ARGUMENTELOR

I. *Modificarea componenței Consiliului Superior al Procurorilor.*

Urmare a modificărilor operate prin Legea nr.102 din 24.08.2021 la Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, a fost modificată esențial componența Consiliului Superior al Procurorilor și, pe lângă alte remanieri (reducerea numărului de membri de

la 15 la 12; excluderea ca membri de drept a Procurorului General și a Președintelui Uniunii Avocaților) din componența acestuia a fost exclus în calitate de membru de drept – Procurorul șef al UTA Găgăuzia, inadvertență eminent neconstituțională pe care urmează să o dezvoltăm în prezenta adresare.

Astfel, potrivit Constituției, se consemnează următoarele:

Art.111

Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia

(1) Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu un statut special care, fiind o formă de autodeterminare a găgăuzilor, este parte integrantă și inalienabilă a Republicii Moldova și soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, în interesul întregii populații, problemele cu caracter politic, economic și cultural.

(2) Pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia sînt garantate toate drepturile și libertățile prevăzute de Constituția și legislația Republicii Moldova.

(3) În unitatea teritorială autonomă Găgăuzia activează organe reprezentative și executive potrivit legii.

(4) Pămîntul, subsolul, apele, regnul vegetal și cel animal, alte resurse naturale aflate pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia sînt proprietate a poporului Republicii Moldova și constituie totodată baza economică a Găgăuziei.

(5) Bugetul unității teritoriale autonome Găgăuzia se formează în conformitate cu normele stabilite în legea care reglementează statutul special al Găgăuziei.

(6) Controlul asupra respectării legislației Republicii Moldova în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia se exercită de Guvern, în condițiile legii.

(7) Legea organică care reglementează statutul special al unității teritoriale autonome Găgăuzia poate fi modificată cu votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși în Parlament.

Legea Supremă a conferit UTA Găgăuzia un statut juridic special, bazat pe asumarea la nivel constituțional a rolului deosebit ce revine acestei autonomii în organizarea, administrarea și funcționarea politico-juridică a statului Republica Moldova.

Asigurarea de către autoritățile publice centrale a unei autonomii pe deplin funcționale în această regiune este factorul cheie în dialogul constructiv și în cooperarea comunitară, care mențin echilibrul social în țara noastră atât din perspectiva standardelor internaționale, cât și în lumina garantării nivelului înalt de implementare a valorilor democratice.

Drept parte a acestor eforturi plenare, a fost adoptată și Legea nr.344-XII din 23.12.1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), în preambulul căreia s-a notat expres:

Călăuzindu-se de principiile Constituției Republicii Moldova, manifestînd bunăvoință și năzuind de a păstra bunele relații dintre popoare care s-au constituit timp de secole;

în scopul satisfacerii necesităților naționale și păstrării identității naționale a găgăuzilor, dezvoltării lor plenare și multilaterale, prosperării limbii și culturii naționale, asigurării sinestătorniciei politice și economice;

ținând cont de faptul că purtător inițial al statutului Găgăuziei (Gagauz-Yeri – locul unde trăiesc găgăuzii) este poporul găgăuz puțin numeros, care locuiește compact pe teritoriul Republicii Moldova;

acordând prioritate drepturilor omului, înțelegând necesitatea îmbinării intereselor general-umane cu cele naționale;

reiterând egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor care locuiesc în unitatea teritorială autonomă ce se formează indiferent de naționalitate și de alte indicii,

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Având în vedere aceste repere fundamentale, legiuitorul, în actul normativ vizat, a reglementat inclusiv și statutul special al procurorului șef al UTA Găgăuzia, după cum urmează:

Art.21.

(1) Procuratura Găgăuziei își desfășoară activitatea în corespundere cu Legea cu privire la Procuratura Republicii Moldova (cu excepțiile prevăzute de prezenta lege).

(2) Procurorul Găgăuziei este numit de către Procurorul General al Republicii Moldova la propunerea Adunării Populare și este din oficiu membru al colegiului Procuraturii Generale a Republicii Moldova.

(3) Procurorii ierarhic inferiori ai Găgăuziei sînt numiți de către Procurorul General al Republicii Moldova la propunerea Procurorului Găgăuziei cu acordul Adunării Populare.

Cu referire la aceste aspecte particulare, raportate la activitatea procurorului șef al UTA Găgăuzia, urmează a fi făcute precizările de rigoare, care confirmă raționamentul includerii acestuia ca membru de drept în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor.

Astfel, *prima facie*, trebuie menționat că la data adoptării Legii nr.344 din 23.12.1994, sistemul Procuraturii nu avea prevăzute organe de autoadministrare, or, instituirea acestora prin Legea nr.294 din 25.12.2008 a reprezentat un pas esențial în dezvoltarea activității instituționale.

Analizând evoluția istorică a normelor legislative care au reglementat statutul și rolul Consiliului Superior al Procurorilor, se constată că ponderea acestuia s-a extins în timp, astfel încât în anul 2016 i-a fost conferit rang constituțional, ceea ce denotă concluzia că anume acest organ de autoadministrare a procurorilor a îmbinat prin activitatea sa funcțiile altor organe pre-existente, printre care inclusiv și ale Colegiului Procuraturii.

În acest sens menționăm că după cum rezultă din prevederile actelor normative anterioare ce reglementau activitatea Procuraturii, rolul pe care îl îndeplinea Colegiul Procuraturii se regăsește în totalitate în atribuțiile care, în timp, au fost transferate în competența Consiliului Superior al Procurorilor.

Parcursul istoric al evoluției normative pe acest subiect se prezintă astfel:

Legea nr.902 din 29.001.1992

Articolul 14. Colegiul Procuraturii

1. În cadrul Procuraturii se formează Colegiul compus din 13 persoane. Președinte al Colegiului este Procurorul General.

Din componența Colegiului Procuraturii fac parte: prim-adjunctul, adjuncții Procurorului General, alți factori de decizie. Componența nominală a Colegiului Procuraturii, propusă de Procurorul General, se confirmă de către Parlament. Colegiul se confirmă în decurs de o lună după numirea Procurorului General pe durata mandatului acestuia.

1. Colegiul Procuraturii examinează cele mai importante probleme din activitatea Procuraturii.

Legea nr.118 din 14.03.2003

Articolul 18. Colegiul Procuraturii

(1) În cadrul Procuraturii funcționează Colegiul, ca organ consultativ, compus din 9 persoane. Președinte al Colegiului este Procurorul General.

(2) Din componența Colegiului Procuraturii fac parte: Procurorul General, primul-adjunct și adjuncții Procurorului General, Procurorul Găgăuziei, alți procurori. Procurorul General și adjuncții lui, Procurorul Găgăuziei sînt membri ai Colegiului din oficiu. Componența nominală a Colegiului Procuraturii, propusă de Procurorul General, se confirmă de către Parlament în decurs de o lună după numirea Procurorului General pe durata mandatului acestuia.

(3) Rolul și atribuțiile Colegiului sînt prevăzute în Regulamentul Colegiului Procuraturii, aprobat de Procurorul General.

Legea nr.294 din 25.12.2008

Capitolul XII

COLEGIUL PROCURATURII

Articolul 75. Colegiul Procuraturii

Colegiul Procuraturii este un organ consultativ în organizarea activității Procurorului General.

Articolul 76. Structura Colegiului Procuraturii

(1) Colegiul Procuraturii este compus din 9 procurori.

(2) Din componența Colegiului Procuraturii fac parte: Procurorul General, prim-adjunctul și cei doi adjuncți ai Procurorului General, procurorul UTA Găgăuzia, alți procurori.

(3) Președinte al Colegiului Procuraturii este Procurorul General.

Articolul 77. Numirea membrilor Colegiului Procuraturii

Componența nominală a Colegiului Procuraturii, propusă de Procurorul General, se confirmă pentru durata mandatului său de către Parlament în decursul unei luni de la numirea Procurorului General.

Articolul 78. Atribuțiile Colegiului Procuraturii

(1) Colegiul Procuraturii prezintă recomandări și opinii asupra problemelor abordate de Procurorul General ori asupra problemelor generale privind conducerea și organizarea activității Procuraturii, cooperarea juridică internațională, consolidarea supremației legii, combaterea criminalității etc.

(2) În cazul unor probleme importante de consolidare a legalității și de coordonare a activității, de apărare a drepturilor și a libertăților omului și de combatere a criminalității, pot fi organizate ședințe comune ale Colegiului Procuraturii și ale organelor colegiale ale altor autorități publice din țară.

(3) Atribuțiile detaliate și modul de activitate al Colegiului Procuraturii sînt prevăzute în regulamentul lui, aprobat de Procurorul General.

Articolul 79. Deciziile Colegiului Procuraturii

(1) Ședința Colegiului Procuraturii este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din membrii lui.

(2) Decizia Colegiului Procuraturii se consideră adoptată dacă pentru ea a votat majoritatea membrilor lui prezenți la ședință.

(3) Deciziile Colegiului Procuraturii se realizează prin acte normative, emise de Procurorul General.

Din analiza textelor normative enunțate rezultă cu o evidență firească faptul că în cadrul tuturor acestor reglementări, Procurorul-șef al UTA Găgăuzia i-a fost acordat un rol deosebit, raționament care se fundamentează, cu valență premergătoare, pe statutul special constituțional al UTA Găgăuzia.

Includerea directă a Procurorului UTA Găgăuzia în componența acestor organe reprezintă expresia autenticității eforturilor de a oferi conținut real angajamentului de asigurare a funcționalității autonomiei și de implicare nemijlocită a acesteia, prin măsuri directe și concrete, în realizarea funcțiilor puterii de stat.

Asemenea conduită a legiuitorului a demonstrat onestitate în îndeplinirea angajamentelor asumate în raport cu UTA Găgăuzia și a făcut dovada loialității sociale, politice și juridice față de dorința păstrării dialogului într-un format de bună-credință.

Urmând logica juridică a transformării Colegiului Procuraturii și a absorbirii funcțiilor acestei entități prin instituirea organelor de autoadministrare, trebuie făcută precizarea că noua entitate - Consiliul Superior al Procurorilor – din perspectivă juridică, poate fi asimilată cu formula de „succesor de drepturi” al Colegiului Procuraturii, având în vedere similitudinea puternică și suprapunerea majoră a rolului atribuit.

Instituirea organelor de autoadministrare în sistemul judiciar este văzută, din perspectiva standardelor internaționale, ca o evoluție calitativă semnificativă, fiind

apreciată, atât de către Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, cât și de către Comisia de la Veneția ca o măsură realizată de către state pentru promovarea valorilor democrației.

Din aceste analize rezultă, în opinia noastră, că această evoluție nu subminează, nu substituie angajamentele statului în raport cu UTA Găgăuzia, or, prezenta situație trebuie privită în ansamblu și cu complexitatea necesară.

Respectiv, notăm că, din perspectivă juridică, rolul și atribuțiile Colegiului Procuraturii nu au fost desființate, dar au suferit o transformare normativă de calitate, ceea ce impune preluarea pentru organul de autoadministrare creat ca rezultat al „metamorfozei” (în speță – Consiliul Superior al Procurorilor) nu doar a funcțiilor și competențelor, dar și a naturii elementelor/garanțiilor componente pe care le includea/asigura organul de origine (în speță – garanțiile pe care le conținea Colegiul Procuraturii în raport cu Procurorul UTA Găgăuzia).

Această optică normativă se deduce din Legea nr.122 din 03.07.2014 pentru aprobarea Concepției de reformă a Procuraturii, care în pct.94 stabilește:

„Reglementările privind Colegiul Procuraturii urmează a fi revizuite, întrucât, în formula în care este reglementat de legea în vigoare, Colegiul Procuraturii se caracterizează prin inconsistență și ineficiență, de asemenea dublează atribuțiile Adunării generale, ale Consiliului Superior al Procurorilor și ale Procurorului General. Astfel, Colegiul Procuraturii, într-o nouă formulă, ar putea exista ca un organ consultativ al Procurorului General (eventual, un consiliu consultativ), iar atribuțiile sale trebuie strict delimitate de ale celorlalte organe ale Procuraturii, pentru a nu admite suprapuneri, dar și pentru a stabili în mod expres statutul deciziilor emise la ședințele acestuia, adică al deciziilor cu caracter de recomandare, consultativ. Totodată, noile reglementări privind acest organ trebuie să prevadă în mod expres că decizia de a-l constitui sau nu rămîne la latitudinea Procurorului General.”

În concluzie, notăm că se validează raționamentul privind preluarea, sub aspect normativ, de către Consiliul Superior al Procurorilor a ponderii și rolului Colegiului Procuraturii, astfel după cum acesta este reglementat în art.21 alin.(2) din Legea nr.344 din 23.12.1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

Pe cale de consecință, intervenția legislativă din 24.08.2021 (Legea nr.102 din 24.08.2021), prin care Procurorul șef al UTA Găgăuzia a fost exclus ca membru de drept din componența Consiliului Superior al Procurorilor reprezintă o încălcare gravă a principiilor constituționale referitoare la statutul special al UTA Găgăuzia și goleşte de conținut efortul normativ de a menține previzibile și concrete măsurile de garantare a reprezentativității acestei autonomii în procesul de gestionare a interesului public.

Prevederile inițiale din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, în redacția de până la modificările din 24.04.2018 referitoare la includerea Procurorului șef al UTA Găgăuzia ca membru de drept în Consiliul Superior al Procurorilor se alinia perfect atât cu art.111 din Constituție, cât și cu art.21 alin.(2) din Legea nr.344 din 23.12.1994.

Este important să facem mențiunea la acest aspect și despre faptul că, potrivit stenogramelor oficiale, Legea nr.3/2016 în lectură finală a fost adoptată cu votul a 65 de deputați, circumstanță care și din perspectivă procedurală asigură alinierea la dezideratele normative constituționale (art.111 alin.(7) Constituție).

Constatăm, după cum a fost descris *supra*, că, de facto, prin Legea nr.102 din 24.08.2021 s-au adus modificări de esență și conținut art.21 alin.(2) din Legea nr.344 din 23.12.1994, eludându-se procedura legislativă autentică, stabilită pentru constituționalitatea amendamentelor de referință.

Rezultă că prin Legea nr.102 din 24.08.2021, Parlamentul, în detrimentul aplicării loiale a normelor constituționale, a recurs la o modificare deghizată a legii organice care reglementează statutul special al UTA Găgăuzia, pentru care, conform procedurii, este necesar un vot calificat de 3/5 din deputații aleși.

Un asemenea amendament fundamental, semnificația căruia își are originea într-o normă constituțională, cere un consens larg la nivel național, precum și reclamă o dezbatere autentică, o implicare reală a reprezentanților subiectului vizat – în speță autoritățile UTA Găgăuzia, pentru discuții profunde referitoare la impactul și implicațiile colaterale, care ar putea fi generate ca rezultat al excluderii prevederilor legislative privind participarea procurorului șef al UTA Găgăuzia în calitate de membru de drept al Consiliului Superior al Procurorilor.

Urgența cu care a acționat în această speță Parlamentul, absența unei preocupări veritabile de a invita, de a asculta și de a oferi timp suficient expertizelor relevante să analizeze complex situația descrisă în lumina statutului juridic special al UTA Găgăuzia, reprezintă o imixtiune evidentă în dreptul acestei autorități de a participa cu drepturi egale și depline la gestionarea interesului public (exercitarea puterii de stat).

Pentru confirmare, notăm că, potrivit stenogramelor oficiale, Legea nr.102 din 24.08.2021 a fost adoptată cu votul a 56 de deputați, iar, având în vedere că acest act normativ, de facto, a modificat inclusiv și Legea nr.344 din 23.12.1994, deducem că este evidentă încălcarea inclusiv și a art.111 alin.(7) din Constituție, circumstanțe care confirmă suplimentar că dispozițiile normative criticate în prezenta sesizare sunt neconstituționale.

Necesitatea unei vigilențe normative speciale pe domeniul reglementării poziției procurorului șef al UTA Găgăuzia în cadrul CSP, a fost accentuată inclusiv și de către experții CoE, care au analizat activitatea și componența acestui organ de administrare.

Astfel, în documentul tehnic elaborat de experții CoE James Hamilton și Mjriana Visentin¹ privind Revizuirea funcționalității CSP, s-a notat că

6.1.3 Procurorul Șef al UTA Găgăuzia

Se pare că motivul acestei prevederi este de a asigura reprezentarea găgăuzilor, o minoritate etnică de origine turcă care este vorbitoare de limba rusă. În contextul Republicii Moldova, este important să se asigure reprezentarea găgăuză.

¹ 1680a2b15c (coe.int)

Cu privire la aspectele dezbătute, dar într-o altă dimensiune, se constată că reducerea numărului de membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv prin excluderea Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, constituie o atentare directă asupra garanțiilor de independență și autoadministrare a Procuraturii sub aspectul art.125¹ din Constituție.

Referitor la noua redacție a art.69, privind componența Consiliului Superior al Procurorilor reiterăm că, potrivit art.125¹ din Constituția Republicii Moldova,

Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității procurorilor și este constituit în condițiile legii, din procurori aleși din cadrul procuraturilor de toate nivelurile și din reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile. Procurorii în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor constituie o parte importantă. [...].

Expresia „o parte importantă” prezumă un număr de procurori, care ar putea avea influență în luarea deciziilor Consiliului Superior al Procurorilor”, aceasta constituind o garanție pentru independența Procuraturii.

Potrivit Avizului Biroului Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni, referitor la schimbarea componenței Consiliului Superior al Procurorilor,

„[...]Problema componenței Consiliului Procurorilor, ca organ care garantează independența externă și internă a procurorilor, are importanța și este legată în mod inextricabil de această funcție esențială. [...] statutul independent al procurorilor este o cerință de bază a statului de drept, și trebuie să fie garantat prin lege, la cel mai înalt nivel posibil, într-o manieră similară cu cea a judecătorilor. Independența și autonomia serviciilor de urmărire penală constituie un corolar indispensabil independenței sistemului judiciar. Prin urmare, ar trebui încurajată tendința generală de a spori independența și autonomia efectivă a serviciilor de urmărire penală”.

Totodată, Biroul Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni a punctat că:

„...37. Biroul CCPE recunoaște că nu poate exista, până în prezent, o cerință general acceptată pentru o majoritate de procurori-membri în Consiliile Procurorilor. În același timp, dorește să reitereze recomandarea CCPE menționată mai sus în Avizul nr. 13 (2018) privind independența, responsabilitatea și etica procurorilor, și anume că o majoritate - absolută și nu relativă - în astfel de Consilii ar trebui să fie reprezentată de procurorii aleși de colegii lor. CCPE consideră că acest lucru este esențial pentru a asigura implementarea practică a principiului independenței procurorilor.” (a se vedea Avizul Biroului CCPE din 20 februarie 2020, CCPE-BU(2020)2).

În context, menționăm că în **pct.14** al Avizului nr.13 (2018) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni „*Independența, responsabilitatea și etica procurorilor*” s-a constatat că, în măsura în care atribuțiile judecătorului și ale procurorului sunt apropiate și complementare, la fel ca cerințele privind statutul și condițiile de intrare în serviciu, procurorii trebuie să beneficieze de garanții **similare** cu cele ale judecătorilor.

Mai mult, este inacceptabil că Procurorului General și Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia le-a fost exclusă calitatea de membru de drept în Consiliul Superior al Procurorilor, pe când au fost lăsați ca membri de drept – Ministrul Justiției (parte a puterii executive), Președintele Consiliului Superior al Magistraturii și Avocatul Poporului, care, însă, în conformitate cu mai multe recomandări de specialitate urmează a fi excluși.

Reiterăm că în Raportul de conformitate al Grupului de State contra Corupției (GRECO), elaborat în contextul rundei a IV-a de evaluare a Republicii Moldova (Prevenirea corupției în rândurile membrilor Parlamentului, judecătorilor și procurorilor) din 3-7 decembrie 2018, stipulează la **pct.93** (Recomandarea XV), că,

„GRECO ia act de informațiile furnizate și salută faptul că CSP a primit o bază constituțională și că independența și imparțialitatea procurorilor este exprimată în Constituție.....de remarcat că ministrul justiției și președintele CSM continuă să fie din oficiu membri ai CSP, contrar ceea ce se cere în recomandare”.

Același lucru se menționează și în **pct.113**, potrivit căruia *„....Deși Consiliul Superior al Procurorilor a primit o bază constituțională, ministrul justiției și președintele CSM continuă să fie din oficiu membri ai acestui organ....”.*

S-a recomandat: - *Calitatea de membru de drept al CSP a Ministrului Justiției, a Președintelui CSM și a Avocatului Poporului trebuie exclusă; - Procurorii din UTA Găgăuzia trebuie să fie reprezentați în CSP.*

Alte aspecte privind incidența articolelor 124, 125¹ și art.54 din Constituție asupra modificărilor la alineatele (1) și (2) art.69 din Legea nr.3/2016, operate prin Legea nr.102 sunt reflectate mai detaliat în sesizarea nr. 198-a din 03.09.2021, aflată în prezent pe rolul Înaltei Curți.

II. Inadmisibilitatea mecanismului de evaluare a Procurorului General printr-un act subsecvent legii – regulament

Potrivit textului constituțional (art.125 din Constituție), Consiliul Superior al Procurorilor deține competențe constituționale referitoare la numirea și demiterea Procurorului General.

Din economia și rigiditatea textului constituțional, precum și ținând cont de faptul că în prezenta analiză suntem pe terenul dreptului public, rezultă cu evidență că doar aceste competențe pot fi dezvoltate în textele actelor normative infraconstituționale, dat fiind faptul că în asemenea situații din tăcerea legii nu pot fi deduse reguli.

Legiuitorul constituant nu a reglementat atribuții, circumscrise Consiliului Superior al Procurorilor, care să fundamenteze competențe speciale pentru această autoritate privind evaluarea Procurorului General.

În lumina celor expuse, precum și aplicând testul simetriei juridice, trebuie subliniat inclusiv și faptul că legiuitorul constituant nu a reglementat proceduri de evaluare pentru titularii mandatelor constituționale – cu titlu de exemplu: deputați, prim-ministru, Avocat al Poporului, Curtea de Conturi, membrii CSP, membrii CSM.

Având în vedere că ambele mandate – Consiliul Superior al Procurorilor și Procurorul General sunt de rang constituțional, iar Legea Supremă nu stabilește o ierarhie între acestea, este o certitudine juridică că temelia competențelor privind modul de evaluare a titularilor respectivi trebuie să dețină substanță constituțională.

Prin adoptarea în Legea nr.102 din 24.08.2021 a mecanismului de evaluare a Procurorului General, legiuitorul în mod neîntemeiat și eludând natura constituțională a procedurii implementate a proiectat aceste atribuții la nivel de Regulament adoptat de către Consiliul Superior al Procurorilor, care este un act subsecvent legii și nicidecum nu poate să înglobeze puterea juridică a coordonatelor unui mandat de nivel constituțional.

Această optică juridică a fost urmată de legiuitor în situația când în Legea cu privire la Procuratură, art.17 alin.(3), s-a menționat că modul de organizare și desfășurare a concursului pentru selecția candidatului la funcția de Procuror General se stabilește printr-un regulament aprobat de către Consiliul Superior al Procurorilor.

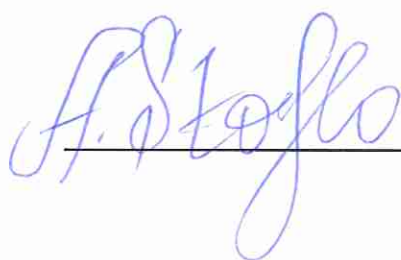
Această abordare este compatibilă cu textul constituțional (art.125 din Constituție), dat fiind faptul că în această normă este expres indicată voința constituantei privind atribuțiile Consiliului Superior al Procurorilor la numirea Procurorului General.

Per a contrario, legiuitorul constituant nu a prevăzut Consiliului Superior al Procurorilor competențe care să vizeze evaluarea Procurorului General și, în această ipoteză, stabilirea acestui mecanism de evaluare printr-un simplu regulament reprezintă o prevedere vădit disproporționată în raport cu textul constituțional, care încalcă grav prevederile art.125 din Constituție.

La adoptarea Legii nr.102 din 24.08.2021 și indicarea în art.31¹ alin.(5) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură că procedura de evaluare se efectuează în baza unui regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, Parlamentul a neglijat cu evidență serioasă prevederile constituționale, nu a raportat textul legii organice la cerințele constituționale și a încălcat spiritul urmat de constituantă la reglementarea coordonatelor mandatelor de referință.

Prin urmare, se constată, cu argumente suplimentare, că prevederile criticate nu sunt compatibile cu textul Legii Supreme și sunt pasibile a fi declarate neconstituționale.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte

Alexandr Stoianoglo, Procuror General